

Nyhetsbrev fra Attac Norge

April 2008

1. Attac Norge søker kampanjeseekretær
2. Det som angår vårt samfunn
3. Ny bok fra Attac: Klima for ny oljepolitikk
4. Usolidariske investeringsavtaler
5. Bli med på ESU
6. Finansakrobater med statsgaranti
7. Utveier: Attac Norge søker temaredektør
8. Utveier: Skribenter og fotografer ønskes
9. Aktivitetskalender

1. Attac Norge søker Kampanjeseekretær

Attac Norge søker en person til en nyopprettet prosjektstilling som kampanjeseekretær på kontoret i Oslo. Arbeidsoppgaver vil være koordinering av pågående kampanjer i Attac Norge, I høst gjelder det særlig deltakelse på tre større internasjonale arrangement i Tyskland, Malmø og Oslo.

Kampanjeseekretæren vil også ha som oppgave å oppdatere nettsider og lage nyhetsbrev, følge opp lokallag og temagrupper, samt koordinere vervekampanje. Vi søker en person som er kreativ, selvstendig og systematisk. Erfaring fra organisasjonsarbeid vil bli tillagt vekt. Kjennskap til grafisk utforming er en fordel, men ikke et krav.

Attac er en bevegelse for demokratisk styring av økonomien og samfunnet, som er etablert på alle kontinenter og teller over 85 000 medlemmer fordelt på 48 land. Attac Norge har ca. 2.500 medlemmer fordelt på lokallag over hele landet.

Søknadsfrist: 05.05.2008

Ønsket tiltredelse: Snarest

Varighet: Til 1. januar 2009, med mulighet for forlengelse.

Lønnstrinn: 31

For spørsmål om stillingen kontakt leder i Attac Norge Emilie Ekeberg, eller Organisasjonssekretær Frøydis Olaussen, på tlf. 22 98 93 04. Søknad sendes elektronisk til [attac\(at\)attac.no](mailto:attac(at)attac.no), eller per post til Attac Norge, Osterhausgate 27, 0183 Oslo.

2. Det som angår vårt samfunn

Via Oljefondet er Norge nå en stor og aggressiv aktør i den globale spekulasjonsøkonomien, skriver leder i Attac Norge, Emilie Ekeberg.

«[Olje]fondet skal ikke være et instrument for politiske markeringer, eller brukes til å ta politiserte investeringsbeslutninger», forsikret finansminister Kristin Halvorsen i den ærbødige London-avisa Financial Times i midten av februar, i en kronikk om de etiske retningslinjene for det norske oljefondets investeringer.

De etiske retningslinjene er satt sammen slik at det er selskap som ifølge ulike FN-organer er verstinger på menneskerettigheter, forurensning, arbeiderrettigheter og så videre, som oljefondet trekker sine investeringer ut av. På den måten er kriteriene «nøytrale», og det er derfor Halvorsen kan bedyre at investeringsbeslutningene ikke er politiske.

I løpet av dette og forrige tiår har det norske Storting fattet vedtak om at oljeinntektene skulle samles i et fond, og om at dette Oljefondet skulle investeres på det globale finansmarked i aksjer, obligasjoner og valutamarkeder, for å sikre formuen til fremtidige norske generasjoner. Denne politiske beslutningen ble fattet i tråd med den rådende politiske ideologien, nyliberalismen, som har som mål å fjerne alle hindringer for eller reguleringer av finanskapitalens frie flyt.

Via Oljefondet er Norge nå en stor og aggressiv aktør i den globale spekulasjonsøkonomien, der verdipapirer og valuta kjøpes og selges i takt med stigende og fallende børs og kursverdier. På disse finansmarkedene skapes eller produseres det ingenting som mennesker trenger for å leve gode liv - man kan ikke spise valutakurser, og det er lite næring i et verdipapir.

Det er altså det norske Storting som har valgt å overlate forvaltningen av vår oljeformue til finansspekulanter i Norges Bank. I ettertid fremstilles det ofte som at det er en naturtilstand at pengene investeres på finansmarkedet.

Ordet politikk kommer av det greske politikos, og betyr «det som angår byen eller staten». En politisk beslutning er altså en beslutning som angår samfunnet, dermed er alle beslutninger om hva vi skal investere den 2000 milliarder kroner store oljeformuen i, og hva som vil være nyttigst for fremtidige generasjoner, politiske, også selv om finansspekulantene ikke er folkevalgte.

I den tiden som er gått siden vi valgte å forvalte oljeformuen gjennom internasjonal finansspekulasjon, har vi sett mange eksempler på at et globalt finansmarked som ikke er underlagt noen form for demokratisk kontroll ikke gjør mye bra for verken nåværende eller fremtidige generasjoner.

Terra-skandalen, der flere kommuners offentlige budsjetter ble spekulert bort, er bare ett eksempel på hvordan folk flest betaler tippekupongen mens noen få vinner førstepremien på det globale finansmarkedet. Derfor må vi ha en demokratisk debatt om hvordan vi kan forvalte oljeformuen på en bedre måte.

Attac foreslår at vi oppretter tre fond for investering i formål som reelt vil komme fremtidige generasjoner til gode, både norske og andre, som

- Fond for miljøvennlig infrastruktur/høyhastighetstog,
- Fond for forskning på miljøvennlig teknologi, og
- Fond for utvikling i Sør basert på landenes egne utviklingsstrategier.

Disse fondene vil bli et resultat av politiske beslutninger som erstatter økonomisk liberalisme med demokrati, og som angår fremtidige generasjoner i vårt samfunn, andre samfunn, og hele verdenssamfunnet, som vi selvsagt er en del av.

Artikkelen ble publisert i Nationen 17. mars 2008:

<http://www.nationen.no/meninger/gjestekommentar/article3416865.ece>

3. Ny bok fra Attac: Klima for ny oljepolitikk

Norge – verdensmester i oljeproduksjon, europamester i klimatiltak og foregangsland på rettferdig utviklingspolitikk.

Er det mulig å spille disse rollene samtidig, eller er rolla som oljeprodusent uforenelig med å være foregangsland på klima- og utviklingspolitikk? Snakker Norge med flere tunger? Er plassering i aksjer og rentefond den beste måten å forvalte norsk oljeformue?

Det er disse problemstillingene vi ønsker å sette lys på med denne artikkelsamlingen.

Artikkelsamlingen består av 9 artikler av 10 forskjellige skribenter. Skribentene kommer fra forskjellige land i Europa, Latin-Amerika og Afrika.

Boken kan bestilles på [attac\(at\)attac.no](mailto:attac(at)attac.no) eller på nettsiden www.attac.no

Boken koster 50kr + porto

4. Usolidariske investeringsavtaler

Den som utviser solidaritet gir avkall på kortsiktige fordeler på andres bekostning, ved å erkjenne at på lengre sikt og i en større sammenheng er vi alle i samme båt, skriver Emilie Ekeberg, leder i Attac Norge.

Regjeringen foreslår nå en modell for investeringsavtaler som fratrar fattige land en av de mest basale demokratiske rettighetene, nemlig retten til selv å bestemme landets lover. Nærings- og handelsdepartementet (NHD) har sendt en modell for investeringsavtaler, såkalte BITs, ut på høring, og fristen for å levere høringssvar går ut om få uker, i midten av april måned.

Investeringsavtalen har som formål å sikre beskyttelse for norske selskapers investeringer i utlandet, særlig i U-land og land med såkalte overgangsøkonomier, og hindre at nasjonale lovverk skal ødelegge for utenlandske investorers profitt. Dette skjer ved å begrense muligheten for innføring av nye reguleringer, for eksempel innen miljø, arbeidsmiljø og fordeling, som potensielt kan gjøre investeringen mindre lønnsom. I tillegg foreslås innført en investor-stat-tvisteløsning, der selskapene gis selvstendig rett til å saksøke staters reguleringer gjennom Verdensbankens tvisteløsningsordning.

Det kan ha positive virkninger for et land om det kommer flere internasjonale investeringer som skaper ringvirkninger. Derimot er det stor tvil om hvorvidt investeringsavtaler gir flere investeringer. Selv forskning gjort av IMF og Verdensbanken sår tvil om den økonomiske effekten (vel og merke for landene, ikke selskapene) av slike avtaler. Det er også tvilsomt om utenlandske investeringer skaper positive økonomiske ringvirkninger i samfunnet. For at utenlandske investeringer skal bidra til mer økonomisk velstand og flere jobber til lokalbefolkningen, krever det reguleringer som eksempelvis stiller klare krav til bruk av lokale varer og tjenester, eller skattlegging av selskapene. Siden det er slike reguleringer investeringsavtalene skal forhindre, og land risikerer å bli saksøkt av utenlandske investorer om de innfører slik politikk, er det klart at slike investeringsavtaler er dypt usolidariske.

På denne bakgrunnen er det mildt sagt tvilsomt av regjeringen å skyve utviklingshensyn foran seg i jakten på beskyttelse av norske selskaper i utlandet. I høringsbrevet fra NHD heter det at "det også er et viktig hensyn at avtalene skal fremme investeringer i utviklingsland, og slik bidra til økonomisk utvikling i disse landene, og at "en rekke utviklingsland har bedt om investeringsbeskyttelsesavtale med Norge". Imidlertid har det ikke vært mulig for Attac å få noe svar fra NHD på hvilke land som har bedt om det, eller hvor mange det er snakk om.

Tidligere forslag om multilaterale investeringsavtaler (både den såkalte MAI-avtalen og investeringsavtaler i WTO) har blitt avvist av en bred front av utviklingsland. Industrilandenes press for å forhandle frem slike avtaler var en viktig faktor for sammenbruddet i WTOs ministermøte i Cancun i 2003. Frivillige organisasjoner, fagbevegelse, miljøbevegelse og solidaritetsbevegelse har siden stått sammen for å hindre slike avtaler. Norge besluttet på slutten av 90-tallet ikke å inngå flere bilaterale investeringsavtaler, på grunn av usikkerhet omkring følgene for norsk politisk handlingsrom. Hvorfor dette ikke lenger er en god grunn til å unngå investeringsavtaler gis det ingen forklaring på i brevet fra NHD.

Den norske regjering må skrinlegge planene om investeringsavtaler. Både fordi fattige land må ha politisk handlingsrom til å velge sine utviklingsstrategier, men også fordi investeringsavtalene flytter makta bort fra de folkevalgte til styrerommene hos de store investorene.

Den som utviser solidaritet gir avkall på kortsiktige fordeler på andres bekostning, ved å erkjenne at på lengre sikt og i en større sammenheng er vi alle i samme båt. Det er en trussel for folk i alle land, når beslutninger flyttes fra åpne demokratiske institusjoner til lukka styreverom i storselskap.

Artikkelen ble publisert i Ny Tid 28. mars 2008

5. Bli med på det Europeiske Sommeruniversitetet

1-6 august møtes 1000 Attacere fra hele Europa i Saarbrücken i Tyskland for en uke med politiske diskusjoner og for å bli kjent med andre Attacere. Nå er påmeldingen til ESU åpnet. Vi har en begrenset kvote på deltagere fra Norge, så meld deg på så raskt som mulig for å sikre deg plass.

Du melder deg på enkelt ved å:

1. Fyll ut "Registration form" på <http://www.european-summer-university.eu/pages/en/registration.php>

2. Betal ved å følge instruksjonene på samme side.
Alternativt kan du betale direkte til Attac Norge, så ordner vi med overføringen til Tyskland. Husk da å merke innbetalingen tydelig med hvem betalingen gjelder for. Hvis du velger det siste alternativet er prisene omregnet til norske kroner:
Vanlig deltakeravgift - 850 kr.
Solidaritetsavgift - 1000 kr.
Kontonummer: 9001 05 90301

NB: Registreringen din er kun gyldig hvis du betaler innen 30. april.

3. Vil du reservere plass på buss fra Oslo til Saarbrücken? Si fra til [sigrid\(at\)attac.no](mailto:sigrid(at)attac.no). Her gjelder først til mølla!

4. Du kan lese om overnattingsmuligheter når du registrerer deg. Vi ser også på mulighetene for å leie feriehus i Saarbrücken. Si fra til Roswitha Rosner i Attac Oslo Vest hvis du kunne være interessert i det: [roswitha_rosner\(at\)hotmail.com](mailto:roswitha_rosner(at)hotmail.com)

Se hjemmesiden: <http://www.attac.de/esu/>

6. Finansakrobat med statsgaranti

Det er ingen fare å selge skinnet før bjørnen er skutt, for du kan stole på at det offentlige redder skinnet ditt hvis du går på en smell, skriver Attac-leder Emilie Ekeberg.

Som så ofte før har det offentlige spyttet i kassa og reddet skinnet til finansakrobatene når de har spilt bort alle pengene. Denne gang har den amerikanske sentralbanken garantert 30 milliarder dollar for å redde den gigantiske investeringsbanken Bear Stearns fra konkurs, fordi en slik konkurs ville gitt ringvirkninger langt utover lommebøkene til akrobatene.

Denne øvelsen har fått Martin Wolf, redaktør og øverste økonomiske kommentator i Financial Times, til å skrive at "muligheten til å nyte godt av gevinstene av risikoene du tar, mens deler av tapene kan kanaliseres videre til storsamfunnet, må det innføres restriksjoner på".

En økt liberalisering av finansmarkedene i løpet av de siste 20-30 årene, har ført til en økning i høyrisiko finansakrobatikk. Vi har sett en oppblomstring av de såkalte «hedgefonds». Fond med lite egenkapital låner store summer for å spekulere i lettomsettelige verdipapirer, som aksjer og valutaer. Den norske regjering har nettopp lovliggjort opprettelse og markedsføring av hedgefonds i Norge, ikke fordi man ønsker seg disse, men fordi man likevel ikke klarer å opprettholde forbudet mot dem.

En kreativ oppfinnelse innen kasinokapitalismen er muligheten til å lage en pakke av boliglån med ulik risiko, som kan selges videre. Bankenes mulighet til pakke inn høyrisiko boliglån i kredittderivater, som ble liberalisert i 1999, gjorde dem mer risikovillige med boliglån. Noen av kredittderivatene har bankene fått solgt til investorer med egenkapital nok til å kjøpe boliglånene, men først og fremst har hedgefondene tatt opp lån i bankene for å kjøpe deres kredittderivater og spekulere i dem. Spekulasjon i boliglån forutsetter selvfølgelig at boligprisene fortsetter å stige. Når boligboblen nå sprekker i USA går investorene på en smell. Hedgefondene har nesten ingen egenkapital å miste uansett, men storbankene som har gitt lånene rammes.

Hva gjør en finansakrobat i et hedgefond når han eller hun sitter med masse pakker med boliglån som er gitt til folk som er satt på gata, og bankene bare får småpenger igjen for huset på tvangsaksjonen? Tenker slik: Hvorfor ikke prøve å tjene litt på at kredittderivatene faller i verdi? Du kan jo låne noen dårlige kredittderivater av noen, og så selge dem til noen andre. Og når prisene har falt ytterligere kan du bruke pengene du fikk fra salget til å kjøpe kredittderivatene tilbake igjen billig, og så levere de tilbake til dem du lånte de av. Fortjenesten sitter du med.

I motsetningen til i realøkonomien, der det investeres penger i produksjonen av varer og tjenester, investeres det på finansmarkedene bare i kjøp og salg av penger og verdipapirer. Det skapes ingenting som er nyttig for samfunnet. Til gjengjeld må det offentlige spytte i kassa når finansakrobatene går på tap. Det er vel mulig at finansakrobatene hadde hatt en annen risikoavveining, om de ikke hadde en blanko-statsgaranti?

Artikkelen ble publisert på e24 15. april 2008:
<http://e24.no/kommentar/spaltister/ekeberg/article2369522.ece>

7. Utveier: Attac Norge søker temareddaktør

Attac søker redaktør for et temanummer av medlemsbladet Utveier, som skal handle om utfordringene som ligger i dagens spekulasjonsøkonomi, hvor Terra-skandalen står som tydelig eksempel. Vi ønsker å kommentere og problematisere børs- og valutaspekulasjon og se på mulighetene for regulering av de internasjonale finansmarkedene.

Vi ser etter en person med erfaring fra redaksjonsarbeid og spesiell interesse for økonomi og finans. Temareddaktøren vil jobbe sammen med en liten fast redaksjon og tilknyttede skribenter. Redaksjonsmøtene avholdes i Oslo. Bladet skal være ferdig til slutten av juni måned. Det vil bli gitt et mindre redaktørhonorar.

Søknadsfrist 7. mai.

Attac er del av en global bevegelse for rettferdighet, demokrati og fred. Vi tror på folkelig engasjement som virkemiddel for å styrke medborgernes makt over samfunnsutviklingen. Attac er en partipolitisk uavhengig organisasjon som er opptatt av å vise sammenhengene mellom det som foregår globalt og folks opplevelser lokalt. www.attac.no

Interessert? Ta kontakt med Emilie Ekeberg på [emilie\(at\)attac.no](mailto:emilie(at)attac.no) / 22 98 93 04

8. Utveier: Skribenter og fotografer søkes

Har du lyst til å være med å bidra til Attacs medlemsblad Utveier? Vi trenger flere medlemmer som kan være med å skrive og ta bilder for bladet vårt. Neste nummer skal ha demokratisering av finansmarkedene som tema, men vil også inneholde aktuelle artikler knyttet til Attacs kjernesaker og aktivitet i lokallagene. Du trenger ikke å ha journalist erfaring, men lyst til å formidle. Har du egne ideer til saker du vil skrive om, eller lyst til å få oppdrag fra redaksjonen?

Ta kontakt med Emilie Ekeberg: [emilie\(at\)attac.no](mailto:emilie(at)attac.no) / 22 98 93 04

9. Aktivitetskalender

Attac Blindern inviterer til diskusjon:

Bilaterale og regionale investeringsavtaler
- Norges nye MAI-avtale?

Tid: Onsdag 23. april kl 18.30

Sted: Harriet Holters hus, rom 132, på Blindern, Oslo.

Internasjonalt seminar i Tromsø:

Oljefondet i eit solidaritetsperspektiv:
Innleiarar: Pål Julius Skogholt, fylkesleiar i T
roms SV og Emilie Ekeberg, leiar i Attac Norge.

Tid: Torsdag 24.april klokka 20

Stad: Lille scenen, Kulturhuset

Res Publica Conference:

The subprime housing bubble and crisis in
financial capitalism. For fullt program se våre
nettsider.

Påmelding: [havard.nilsen\(at\)respublica.no](mailto:havard.nilsen(at)respublica.no)

Tid: Fredag 25 April kl 10-13

Sted: Sørmarka Conference Centre

Lesesirkel om olje:

Vi leser boken "Oljespill", utgitt av Fellesrådet for Afrika og "Klima for ny oljepolitikk" utgitt av Attac Norge. Bøkene vil selges med rabatt på lesesirkelen.

Tid: mandager (se datoplan) kl 18.30
Sted: Den gode Cafe, Fredensborgveien 13, Oslo
Datoplan: 28.4,19.5, 2.6, 16.6, 30.6

Attac-bevegelsen feirer 10år:

Attac Frankrike ble stiftet for 10 år siden. Attac Norge vil markere dagen med debatt og fest. Se våre nettsider for mer informasjon.

Tid: tirsdag 3. juni
Sted: MS Innvik, Oslo

attac%

Her finner du Attac sin nettside: www.attac.no

MEDIER

Søk etter flere nyheter om Attac i mediene her:

<http://search.kvasir.no/query?q=attac&pg=q&what=news>

BLI MEDLEM

Bli medlem i Attac: [medlem\(at\)attac.no](mailto:medlem(at)attac.no)

Ønsker du å gi støtte til Attac?: www.attac.no/kontakt/1123834314

Norad

Nyhetsbrevet er produsert med støtte fra Norad.